

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	36433 Російська мова та переклад (для іноземців; мова навчання російська) / Русский язык и перевод
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	035 Філологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	36433
Назва ОП	Російська мова та переклад (для іноземців; мова навчання російська) / Русский язык и перевод
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	035.034 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша - російська
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Нечипоренко Віолета Олександрівна, Бойко Ольга Олексіївна, Корновенко Лариса Віталіївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	25.05.2020 р. – 29.05.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://cutt.ly/AyGqYrR>

Програма візиту експертної групи <https://cutt.ly/DyGqcFr>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП для підготовки іноземних громадян «Російська мова та переклад (для іноземців)» на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю № 035 «Філологія» 035.03 «Слов'янські мови та літератури (переклад включно)» розроблений кафедрою української та російської мов як іноземних у 2016 р. Експертна група підтвердила й доповнила факти звіту самооаналізу. З огляду на сучасні вимоги світового ринку праці та інтереси стейкхолдерів, ОП є актуальною та збалансованою. Наявні всі нормативно-правові документи, необхідні для провадження освітньої діяльності. ОП узгоджено з місією та стратегією розвитку ЗВО й має чітко виражений євроінтеграційний вектор. Обсяг ОП відповідає встановленим законодавством нормам – 240 кредитів ЄКТС, обсяг вибіркових ОК – 60 кредитів (25% від загального обсягу), обсяг самостійної роботи – 50%, що вможливило досягти заявлених цілей та ПРН. Структура ОП є чіткою й узгодженою, загалом сприяє формуванню індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів. У визначенні співвідношення фактичного навантаження та обсягу окремих ОК загалом ураховано інтереси здобувачів. ОП ураховує сучасні вимоги до нового покоління іноземних фахівців із російської мови, вона спрямована на формування інтегрованих знань і вмінь у галузі русистики, лінгвокультурології тощо. Реалізація ОП передбачає високий рівень організації самостійної роботи. Взаємодія зі стейкхолдерами недостатньо систематична, однак підтверджена протоколами й витягами із засідань кафедри, листом із Посольства КНР. Правила прийому на навчання за ОП є чіткими й зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному сайті ЗВО. Матеріали на сайті дають вичерпну інформацію про доступ до ОП всіх зацікавлених сторін. Проте пошук документів дещо ускладнений. Комплексне застосування визначених форм та методів навчання загалом уможливило забезпечення ПРН, окреслених в ОП. Адміністрація забезпечує відповідність вимогам студентоцентрованого підходу та практичну зорієнтованість ОП на здобувачів. Іноземні студенти, що отримали диплом за ОП, є конкурентоспроможними для працевлаштування як в Україні, так і на батьківщині. Проте відстежування кар'єрного шляху випускників не має систематичного характеру. Документально врегульовані процедури визнання результатів навчання, здобутих в інших ЗВО, однак не прописано процедурних питань збереження результатів неформальної освіти. Урегульовано механізм залагодження конфліктних ситуацій, порядок оscarження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. Для реалізації ОП забезпечено необхідний рівень матеріально-технічних, кадрових та навчально-методичних ресурсів. ЕГ отримала безперешкодний доступ до всіх матеріалів, ЗВО створив комфортні умови для роботи. Результати експертизи засвідчили достатню відповідність якісному рівню організації освітніх процесів, що загалом відповідає всім критеріям Додатку до Положення про акредитацію ОП із недоліками, що не є суттєвими.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. Мета й цілі ОП загалом відповідають місії та стратегії ЗВО. Пропозиції й потреби зацікавлених осіб загалом враховані у визначенні цілей ОП. Цілі ОП та ПРН більшою мірою визначені з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних ОП. ОП загалом дає змогу досягти результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти. 2. ОП спрямована на формування інтегрованих знань і вмінь у галузі русистики, лінгвокультурології тощо, сприяє формуванню соціальних навичок здобувачів. Підтверджено високий рівень організації самостійної роботи. 3. Правила прийому на ОП є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, певною мірою враховують особливості самої ОП. Наявні приклади перезарахування результатів навчання, здобутих в інших ЗВО. 4. Навчання й викладання на ОП відповідає принципам академічної свободи та студентоцентрованого підходу. Налагоджено зворотний зв'язок зі студентами. У формі силабусів, розміщених у вільному доступі, надано доступну й зрозумілу інформацію щодо цілей, змісту навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих ОК. Забезпечено поєднання навчання й досліджень під час реалізації ОП. Реалізація ОП відповідає інституційній політиці інтернаціоналізації, передбачає налагодження тісної співпраці із закордонними ЗВО. 5. Багаторівнева система контролю якості знань студентів, яка має на меті підвищення об'єктивності оцінювання знань, мотивації студентів до систематичної активної роботи, запобігання виявам академічної недобросовісності. Консультації відповідальної особи Інституту філології з питань забезпечення діяльності платформи Unichек (для іноземців). Чіткі схеми формування оцінки й вагомі коефіцієнти форм контролю із зазначенням результатів навчання. 6. Високий рівень академічної та професійної кваліфікації, академічної мобільності НПП. Участь у міжнародних проектах, семінарах і програмах, науково-практичних конференціях, публікації в наукометричних і фахових журналах. Сприяння професійному розвитку викладачів і вдосконаленню викладацької майстерності через власні програми підвищення кваліфікації і в співпраці з міжнародними організаціями. 7. Дигіталізація навчання, гарне матеріально-технічне забезпечення, електронна система документообігу, можливість користуватися фондами наукової бібліотеки, наявність смарт-дошок та відеонагляду. Достатній аудиторний фонд і започаткована робота Психологічної служби. 8. Загальноінституційна політика щодо розроблення та періодичного перегляду ОП у ЗВО врегульована відповідними положеннями. Проведені на кафедрі і в інституті заходи дають змогу вносити корективи в ОП. 9. Чіткі й зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, які послідовно дотримуються під час реалізації ОП. Усі необхідні документи є у відкритому доступі на сайті ЗВО, де також оприлюднено точну та достовірну інформацію про ОП в обсязі, достатньому для інформування стейкхолдерів.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. Недостатньо систематично налагоджена співпраця з випускниками та роботодавцями. Рекомендуємо: налагодити таку співпрацю з усіма групами стейкхолдерів. 2. Перелік вибірових ОК за блоком «Викладання російської мови як іноземної» потребує посилення за рахунок ОК, що формують компетентності, необхідні для забезпечення процесу навчання, виховання й розвитку особистості. Рекомендуємо: розширити перелік вибірових дисциплін для формування необхідних компетентностей. 3. Відсутність постійного моніторингу самостійної роботи здобувачів для реалістичної оцінки необхідного обсягу. Рекомендуємо: опитувати студентів ОП для визначення фактичного обсягу їхньої самостійної роботи. 4. Неузгодженість програм практик, що входять до блоків вибірових ОК, із загальноуніверситетськими нормативними документами. Відсутність баз практик за межами ЗВО. Рекомендуємо: урізноманітнити варіанти формування індивідуальної освітньої траєкторії студентів-іноземців; оновити «Положення про проведення практики студентів КНУ імені Тараса Шевченка» (2007) та «Положення про навчальні та виробничі практики студентів Інституту філології» (2006) з урахуванням особливостей ОП; узгодити програми практик із нормативними документами; розширити перелік баз практик. 5. Відсутність чітких і зрозумілих правил визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті. Рекомендуємо: розглянути можливості визнання таких результатів навчання. 6. Здобувачі не беруть участі в академічній мобільності. Рекомендуємо: активізувати й заохотити іноземних здобувачів брати участь у програмах міжнародного обміну. 7. Відсутність на сайті Інституту інформації щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку й критеріїв оцінювання у межах окремих ОК. Рекомендуємо: оприлюднити на сайті Інституту філології всю необхідну інформацію; 8. Відсутність активного залучення до проведення аудиторних занять та до організації й реалізації освітнього процесу професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців. Рекомендуємо розширити коло осіб, долучених до організації освітнього процесу за цією ОП. Тісніше співпрацювати з Радою роботодавців та Сектором працевлаштування КНУ. 9. Недостатньо використовувати фонолабораторія, лінгафонний кабінет. Рекомендуємо розширити перелік ОК, які б забезпечували можливість досягнення ПРН для здобуття кваліфікації перекладача. 10. Рідко проводяться навчальні евакуації. Рекомендуємо проводити навчальні евакуації частіше, опитувати здобувачів стосовно їх знання протипожежної безпеки. 11. Перегляд і вдосконалення ОП проваджено як реакція на зовнішні чинники. Рекомендуємо вдосконалити систему моніторингу перегляду ОП, урегулювавши процедуру врахування зауважень і пропозицій різних груп стейкхолдерів. 12. Основні нормативно-правові документи розміщені на сторінках структурних підрозділів. Рекомендуємо оприлюднити всі базові нормативно-правові документи на одній сторінці.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОП має достатньо чітко визначені цілі, що передбачають підготовку філологів, які здатні розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі російської мови як іноземної та перекладу, володіють загальними і фаховими компетентностями для застосування в професійній діяльності. Унікальність ОП розробники вбачають у пропорційності дисциплін загальної, професійної і практичної підготовки філолога-русиста та перекладача, у розширенні професійної кваліфікації «перекладач» або «вчитель російської мови як іноземної» за рахунок дисциплін за вибором студента (два блоки). Окреслено відповідність цілей ОП місії та стратегії розвитку ЗВО з покликанням на Стратегічний план розвитку Університету на період 2018–2025 рр., затверджений вченою радою університету 25.06.2018 р. (<https://cutt.ly/Ху9mLuD>). Цілі ОП загалом відповідають векторам місії ЗВО: формування системи забезпечення якісної освіти, урахування потреб ринку праці, забезпечення різнобічного розвитку здобувачів освіти, посилення наукового складника освітнього процесу, інтеграцію в міжнародний освітній простір – та меті: збільшення іноземних студентів і розширення співпраці в межах міжнародного партнерства (<https://cutt.ly/3у9QgIg>), що повністю реалізовані ОП (див. інформацію про контингент, с. 3 Відомості про самооцінювання). Підготовка фахівців із російської мови як іноземної та перекладу підтверджує євроінтеграційний курс ЗВО, є інструментом збереження та поглиблення співпраці закладу з освітніми та науковими установами Туреччини, Китаю, Кореї, Туркменістану, Словаччини, Греції, Кіпру та інших країн світу (<https://cutt.ly/iy9QlhF>). В умовах ринкової економіки та конкурентної боротьби українських вишів як між собою, так і з іноземними освітніми установами посилити конкурентоспроможність ЗВО можна через інтенсифікацію участі в міжнародних асоціаціях, що закладено в перспективах розвитку КНУ й матиме позитивний вплив на розвиток ОП для підготовки іноземних громадян «Російська мова та переклад (для іноземців)» на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю № 035 «Філологія» 035.03 «Слов'янські мови та літератури (переклад включно)».

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

До формування цілей освітньої програми та програмних результатів навчання залучені різні групи стейкхолдерів: здобувачі, випускники, роботодавці, академічна спільнота, що задокументовано листами та угодами про співпрацю (<https://cutt.ly/Mu9WGmO>). Гарантка надала покликання на договірно-правову базу українсько-туркменських відносин та лист посольства КНР (<https://cutt.ly/hy9QMWX>). Зустрічі експертної групи з випускниками ОП та роботодавцями засвідчують урахування потреб зацікавлених сторін. У ході спілкування з'ясовано, що здобувачі активно відгукуються на опитування щодо розвитку й удосконалення ОП. За свідченнями НПП та інформацією, представленою у Відомостях про самооцінювання (с. 11), представники з Туркменістану висловлювали бажання мати кваліфікацію вчителя, водночас студенти з Китаю, Кореї, Туреччини, Японії надають перевагу отриманню перекладацької кваліфікації. Тому ОП дає змогу обрати одну з двох професійних траєкторій. Зокрема, гарант ОП надала витяг із Протоколу № 9 від 12.03.2020 (<https://cutt.ly/vy6mKHr>), у якому відображено обговорення результатів опитування здобувачів стосовно якості ОП. На зустрічі з роботодавцями, які представляли різні потенційні сфери працевлаштування випускників, було два представники. Катерина Аслан, менеджер зовнішньо-економічної діяльності міжнародної фірми Onurgroup та завідувачка кафедри мов і літератур Близького та Далекого Сходу Інституту філології Мазепова Олена Вікторівна, яка розповіла про працевлаштованого на кафедрі випускника цієї ОП. Роботодавці наголошували на важливості й результативності співпраці з кафедрою, яка забезпечує підготовку за цією ОП, зокрема акцентували увагу на необхідності запровадження дисциплін, здатних забезпечити переклад юридичного, комерційного документообігу. Окремі побажання й пропозиції вже враховані в «Проекті переліку компонентів ОП на 2020–2021 н. р.» (<https://cutt.ly/py9WfSE>). Інтереси академічної спільноти враховано під час розроблення та перегляду ОП, що засвідчують відгуки, надані разом із відомостями про самооцінювання. Потреби випускників ураховано вже під час створення ОП – її цілі та програмні результати навчання спрямовані саме на те, щоб випускники були конкурентоспроможними на ринку праці як в Україні, так і в тих країнах, до яких вони повернуться після навчання. Отже, усі зацікавлені особи тією чи тією мірою залучені до реалізації й вдосконалення цілей освітньої програми.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Визначаючи цілі та програмні результати навчання на ОПП «Російська мова та переклад (для іноземців)» на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю № 035 «Філологія» 035.03 «Слов'янські мови та літератури (переклад включно)», ЗВО загалом урахував тенденції розвитку спеціальності, світового ринку праці, а також досвід аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм, оскільки готує фахівців із російської мови та перекладу для багатьох країн світу. Обговорення вітчизняних і зарубіжних освітніх програм зафіксовано в Протоколі засідання кафедри № 2 від 28.09.17 (<https://cutt.ly/vy6m3vH>). Це стосується врахування досвіду підготовки іноземних фахівців у КНУ, зокрема досвіду викладання російської мови іноземцям на підготовчому відділенні і кафедрі української та російської мов як іноземних (<https://cutt.ly/Zy9W9vy>), а також досвіду інших вітчизняних кафедр, де викладають російську мову іноземним здобувачам (КНЛУ). До уваги взято здобутки методики викладання російської мови як іноземної за кордоном (у Хейлудзянському університеті (Харбін, КНР), Університеті Палацького (Оломоуць, Чеська Республіка), Вроцлавському університеті (Вроцлав, Польща), Лодзинському університеті (Лодзь, Польща), Познанському державному університеті імені Адама Міцкевича (Познань, Польща), Університеті Ататюрка (Ерзурум, Туреччина) (<https://cutt.ly/Iy9Ew3h>), (Бэлцькому державному університеті імені Алеку Руссо (Белць, Молдова)) (<https://cutt.ly/py9Ezrc>).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

На час розроблення та запровадження освітньої програми стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія (03 Гуманітарні науки) не було, а тому результати навчання визначені відповідно до НРК для кваліфікаційного рівня «бакалавр». Результати навчання в ОП від 2016 року відповідають 7 рівню НРК. Отже, освітня програма розроблена згідно із Законом України «Про вищу освіту» та враховуючи НРК. Присвоєння професійної кваліфікації вчителя, передбачене ОП, відповідає п. 4 ст. 58 Закону України «Про освіту», що регламентує присвоєння професійної кваліфікації педагогічного працівника особам, які здобули освіту за іншою спеціальністю. Проте перелік вибіркових дисциплін за блоком «Викладання російської мови як іноземної» потребує посилення за рахунок дисциплін, що формують компетентності, необхідні для забезпечення процесу навчання, виховання й розвитку особистості, зокрема й осіб з особливими освітніми потребами, моніторингу педагогічної діяльності та аналізу педагогічного досвіду, проведення освітніх вимірювань, застосування освітніх технологій і методів навчання. Стандарт вищої освіти для першого (бакалаврського) рівня був ухвалений 20.06.2019. Гарантка ОП надала витяг із протоколу засідання кафедри від 28.10.2019, на якому обговорено зміни опису і змісту ОП відповідно до стандарту вищої освіти (<https://cutt.ly/cy50AVT>). На цій підставі можна констатувати, що ОП оновлювалася відповідно до вимог законодавства.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Мета та цілі освітньої програми загалом відповідають місії та стратегії ЗВО. Пропозиції й потреби зацікавлених осіб загалом ураховані при визначенні цілей ОП. Цілі ОП та програмні результати навчання більшою мірою визначені з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм. ОП загалом уможливує досягти результати навчання, визначені Стандартом вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Результати навчання ОП 2016 р. відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для кваліфікаційного рівня бакалавр.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

В контексті Критерію 1 можемо виокремити такі недоліки й надати рекомендації: Недостатньо активно й систематично налагоджена співпраця з випускниками та роботодавцями стосовно цілей ОП та програмних результатів навчання. Рекомендуємо: налагодити систематичні опитування всіх груп стейкхолдерів, запрошувати їх на засідання кафедри, проводити заходи за їх участі. Урахування регіонального контексту є слабким через специфіку ОП – випускники переважно повертаються додому й працюють там. Рекомендуємо: обговорити перспективи й можливості для тих випускників, які залишаються в Україні; розглянути тенденції затребуваності викладачів іноземних мов у Києві та регіоні. Перелік вибіркових дисциплін за блоком «Викладання російської мови як іноземної» потребує посилення за рахунок дисциплін, що формують компетентності, необхідні для забезпечення процесу навчання, виховання й розвитку особистості, зокрема осіб з особливими освітніми потребами, моніторингу педагогічної діяльності та аналізу педагогічного досвіду, проведення освітніх вимірювань, застосування освітніх технологій і методів навчання. Рекомендуємо: розширити перелік вибіркових дисциплін для формування необхідних компетентностей.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП не має чітко вираженої інноваційності, хоча її цілі та ПРН відображають тенденції розвитку спеціальності й ринку послуг, а ПРН дають змогу досягти поставлених цілей. Стейкхолдери загалом залучені до формування цілей, ПРН та оновлення змісту ОП. Водночас ширше врахування регіонального контексту через розгляд перспектив працевлаштування випускників в Україні сприятиме підвищенню конкурентоспроможності фахівця галузі як у межах регіону, так і в межах країни. З огляду на висловлені побажання, вважаємо за доцільне оцінити ОП за рівнем відповідності Критерію 1 як В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Аналіз ОП «Російська мова та переклад (для іноземців; мова навчання російська) / Русский язык и перевод» (2018) засвідчив, що її обсяг загалом становить 240 кредитів ECTS, що відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII щодо організації першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (розділ II ст. 5) та корелює з обсягом освітньої програми в кредитах ECTS на базі повної загальної середньої освіти, прописаним у Стандарті вищої освіти за спеціальністю «Філологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (наказ МОН України від 20.06.2019 № 869). Обсяг освітніх компонентів, спрямованих на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю «Філологія» першого (бакалаврського) рівня, становить понад 50%. До 2018 року підготовку за програмою провадили згідно з Паспортом освітньо-професійної програми «Російська мова та переклад (для іноземців)» (<https://cutt.ly/fyMgagc>) та відповідно до навчальних планів (<https://cutt.ly/syMgddd>).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз змісту ОПП, а також опитування фокус-груп науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти під час дистанційної експертизи засвідчили, що ОПП має чітку структуру. У програмі наявні необхідні реквізити, опис предметної сфери, зазначено особливості програми. ОП містить перелік компетентностей (інтегральна, загальні, фахові) випускника, перелік навчальних дисциплін та логічну послідовність їх вивчення, опис запланованих результатів навчання, форми підсумкового контролю та атестації здобувачів, відомості щодо придатності випускників до працевлаштування та подальшого навчання, специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення. Освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають змогу досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Матриця відповідностей засвідчує повне забезпечення обов'язковими компонентами ОП програмних результатів навчання. Дисципліни загальногуманітарної підготовки представлені обмеженою кількістю компонент: Історія України (2 кредити), Українська та зарубіжна культура (3 кредити), Філософія (4 кредити), Вступ до університетських студій (2 кредити). Під час інтерв'ювання гарантки ОП та науково-педагогічних працівників з'ясовано, що рекомендований обсяг гуманітарного складника досягнуто через включення відповідних тем до змісту таких обов'язкових компонент програми, як Соціально-політичні студії, Науковий образ світу, Вступ до мовознавства. Крім того, у проєкті ОП «Російська мова та переклад (для іноземців; мова навчання російська) / Русский язык и перевод» (2020) передбачено нову ОК Українознавчі студії (8 кредитів), що поєднує й поглиблює зміст двох компонент ОП (2018): Вступу до університетських студій та Історії України. Отже, вибір та послідовність вивчення обов'язкових складників освітньої програми загалом уможливають досягнення заявлених цілей та програмних результатів навчання.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Метою освітньої програми є підготовка іноземних фахівців з російської мови та перекладу з поглибленим вивченням лінгвокультурології і методики викладання російської мови як іноземної з широкими можливостями працевлаштування. Обов'язкові компоненти ОП, які об'єднують мовознавчі, літературознавчі та перекладознавчі дисципліни, зосереджуються на формуванні теоретичного підґрунтя, практичних умінь та світоглядних орієнтирів здобувачів вищої освіти, свідчать про безпосередній зв'язок зі спеціальністю і забезпечують досягнення ПРН. Водночас відмічаємо, що специфічна частина компетентностей (ФК22, ФК23), необхідна для присвоєння випускникам кваліфікацій «вчитель загальноосвітнього навчального закладу» або «фахівець (переклад)», забезпечується лише вибірковими освітніми і практичними компонентами, що розробники програми пояснюють обраною моделлю вибірковості, яка функціонує в Університеті. Аналіз проєкту ОП (2020) засвідчив, що формування вищезазначених ФК досягатиметься обов'язковими компонентами програми. У цілому, зміст ОП «Російська мова та переклад (для іноземців; мова навчання російська) / Русский язык и перевод» відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності 035 «Філологія», а саме 035.03 «Слов'янські мови та літератури (переклад включно), 035.034 «Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша російська».

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Аналіз змісту ОПП, НП, робочих навчальних планів, залікових книжок здобувачів вищої освіти, а також опитування фокус-груп (здобувачі, НПП) засвідчують, що обсяг навчального навантаження, яке студент має право обрати самостійно, становить 25% відсотків від загального, а саме 60 кредитів ECTS, що відповідає Закону України «Про вищу освіту» (п. 15 ч. 1 ст. 62). Формування індивідуальної освітньої траєкторії регламентовано «Положенням про порядок реалізації студентами КНУ імені Тараса Шевченка права на вільний вибір навчальних дисциплін» (<https://cutt.ly/guQTC7w>), де зазначені різні варіанти вибору (п. 2.2). Однак студенти ОПП користуються лише можливістю здійснити вибір одного з 2 блоків дисциплін у межах ОПП. Під час візиту розробники програми наголосили, що такий варіант вибору зумовлений специфікою програми, яка передбачає присвоєння випускникам кваліфікацій «вчитель загальноосвітнього навчального закладу» або «фахівець (переклад)», а два вибіркових блоки «Викладання російської мови як іноземної» та «Російська мова в лінгвокультурологічному аспекті» включають переважно фахові дисципліни, що визначають спеціалізовану підготовку студента в межах обраної ОП. Досягнення результатів навчання, передбачених за блоком, на визначеному рівні можуть бути підставою для рішення екзаменаційної комісії про присвоєння студенту професійної кваліфікації. Під час спілкування учасники фокус-груп (здобувачі вищої освіти, НПП, керівництво ЗВО та Інституту філології) неодноразово підкреслювали зацікавленість стейкхолдерів саме у педагогічній кваліфікації студентів ОПП, що поліпшує здатність випускників до працевлаштування за обраним фахом. Порядок присвоєння додаткової педагогічної кваліфікації регламентується Наказом від 25.02.2015 № 46-32 «Про присвоєння додаткової педагогічної кваліфікації випускникам КНУ імені Тараса Шевченка» (<https://cutt.ly/SyQTWJS>). Крім того, студентами ОП є іноземці, які навчаються російською мовою, тому вибір дисциплін з загального Каталогу курсів ЗВО, що пропонуються переважно українською мовою, є

доволі ускладненим. Водночас не зовсім коректним видається трактування вибору теми наукового дослідження в курсовій роботі і кваліфікаційній роботі як вияву вибірковості. Процедури вибору здобувачами дисциплін є зрозумілими і організовані відповідно до «Положення про порядок реалізації <...> права на вільний вибір навчальних дисциплін». Механізм вибору прописаний в «Інструкції з реєстрації та роботи студентів у системі автоматизації навчального процесу КНУ імені Тараса Шевченка для здійснення вільного вибору навчальних дисциплін» (<https://cutt.ly/AyN1tDb>). На жаль, під час онлайн візиту співробітники ЗВО не змогли продемонструвати профіль «віртуального студента» і саму процедуру здійснення вибору дисциплін, але опитування фокус-групи здобувачів підтвердили, що організаційне забезпечення обрання дисциплін не є ускладненим, вони проінформовані про зміст вибіркових блоків. Отже, вимоги даного підкритерію загалом дотримано.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП «Російська мова та переклад (для іноземців; мова навчання російська) / Русский язык и перевод» містить 18 кредитів ECTS для практичної підготовки здобувачів вищої освіти. Студенти проходять обов'язкову фахово-виробничу практику (перекладацьку), яка триває 6 тижнів, у шостому і сьомому семестрах бакалаврської програми (відповідно 2 і 4 тижні) і розрахована на 9 кредитів. Місце практичної підготовки в структурі ОП є логічним, оскільки їй передують вивчення відповідних дисциплін, що формують навички та вміння перекладу з рідної мови на російську. Базою проходження практики є Наукова бібліотека імені М.Максимовича. Ознайомлення з програмою проходження практики, а також звітною, яку подають здобувачі, засвідчило належну організацію практичної підготовки студентів. Блоки вибіркових дисциплін передбачають проходження виробничої практики (педагогічної або перекладацької країнознавчої) обсягом 9 кредитів у восьмому семестрі. Педагогічна практика проходить без відриву від теоретичного навчання. Студенти мають відвідати лекційні та практичні заняття зі спеціальності, ознайомитися з формами та прийомами викладання, скласти розгорнуті плани лекційного та практичного занять зі спеціальності. Країнознавча перекладацька практика передбачає підготовку реферату-перекладу з рідної мови текстів країнознавчої тематики. Програми практик (педагогічної, перекладацької країнознавчої) і навчальні плани визначають тривалість практичної підготовки – 3 тижні, що не корелює з оголошеною кількістю кредитів та вимогами, прописаними у наказі «Про присвоєння додаткової педагогічної кваліфікації випускникам Київського національного університету імені Тараса Шевченка». Під час дистанційної зустрічі розробники ОП наголосили, що це результат прикрої технічної помилки, яка буде усунута найближчим часом. Також НПП зауважили, що існує об'єктивна перешкода проходженню педагогічної виробничої практики безпосередньо на базі загальноосвітніх шкіл, оскільки ОП передбачає підготовку вчителів для викладання російської мови як іноземної у національних школах країн, представниками яких є студенти, що практично неможливо забезпечити на теренах України. Зазначимо, що розробники програми вивчають можливість проходження здобувачами виробничої педагогічної практики на базі Підготовчого відділення Університету. ЕГ отримала документ про проведення практик в 2019-2020 р., в тому числі дистанційно: <https://cutt.ly/DyMgt5h> Практична підготовка здобувачів, безперечно, сприяє вдосконаленню фахових компетентностей, необхідних для ефективної професійної діяльності. Зустрічі з фокус-групою студентів і випускників, у цілому, переконали ЕГ у задоволеності компетенціями, набутими під час практичної підготовки.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Аналіз змісту ОП засвідчує, що програма спрямована на набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), які відповідають заявленим цілям. Робочі програми більшості дисциплін передбачають формування загальних компетентностей, покликані розвинути вміння бути членом команди, працювати на результат, керувати своїм часом протягом навчального процесу, здатність брати на себе відповідальність, вміння залагоджувати конфлікти. Тематика навчальних дисциплін та методи оцінювання формують у здобувачів комунікативні навички та навички міжкультурного спілкування. Набуття соціальних навичок можливе і завдяки участі у програмах академічної мобільності, науково-дослідній роботі, олімпіадах та конкурсах, роботі в органах студентського самоврядування. Під час експертизи ЕГ отримала докази щодо активного формування соціальних навичок здобувачів-іноземців і в позанавчальний час. Здобувачі ОП беруть участь у культурних і мистецьких проєктах, ініційованих студентським самоврядуванням, керівництвом Університету та Інституту філології. Під час зустрічі з роботодавцями було підтверджено задоволеність набутими випускниками ОП соціальними навичками та здатністю адаптації до командної роботи, розумінням важливості дедлайнів, креативністю. Отже, зміст ОПП передбачає набуття студентами соціальних навичок

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

За відсутності професійного стандарту аналіз змісту ОПП було проведено на основі відомостей самооцінювання, зустрічей з фокус-групами та з опорою на чинний Довідник кваліфікаційних характеристик професій (Випуск 1. Професії працівників, що є загальними для всіх видів економічної діяльності. Перекладач) (<https://cutt.ly/КуMgjUB>). Розробники ОП, формуючи й узгоджуючи ПРН і зміст фахових ОК, дисциплін вибіркових блоків, також брали до уваги галузевий стандарт Асоціації перекладачів України «Стандартні професії. Письмовий

та усний переклад» (Київ, 2008). Моніторинг процесу досягнення програмних результатів навчання, формування загальних та фахових компетентностей, передбачених ОП, свідчить про відповідність змісту ОП предметній та професійній галузі і обґрунтовує можливість присвоєння випускнику кваліфікації бакалавра філології, вчителя загальноосвітнього навчального закладу; бакалавра філології, фахівця (переклад).

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз ОП, навчального плану, робочих навчальних планів засвідчує, що обсяг фактичного навантаження здобувачів є оптимальним для досягнення ПРН і відповідає нормам, зафіксованим у «Положенні про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (<https://cutt.ly/3уQE0уv>). Обсяг освітнього компонента (чи його частини, що вивчається впродовж семестру) становить у середньому від 2 до 6 кредитів, за винятком Практичного курсу російської мови (2 семестр – 10 кредитів), Усного мовлення (1 семестр – 8 кредитів), Практична граматика російської мови (1 семестр – 8 кредитів), що зумовлено необхідністю інтенсивної мовної практики здобувачів. В ОП «Російська мова та переклад (для іноземців; мова навчання російська) / Русский язык и перевод» для всіх ОК, за винятком виробничих практик, курсових робіт та кваліфікаційної роботи бакалавра (самостійна робота становить 100 %), частка самостійної роботи становить у середньому 50 %. Аудиторне навчальне навантаження студента становить 6 годин на день. У розкладі передбачено день самостійної підготовки, вільний від аудиторних занять (<https://cutt.ly/6уMgz7q>). Зазначені моменти свідчать на користь урахування інтересів студентів під час визначення співвідношення фактичного навантаження та обсягу окремих ОК за ОП. Водночас зауважимо, що в умовах дистанційного навчання частку самостійної роботи значно збільшено, а чіткий механізм відстежування фактичного навантаження студентів та обсягу самостійної роботи здобувачів вищої освіти ще не відпрацьований. Дані проведеного опитування щодо оцінки організації навчального процесу на ОП у дистанційній формі (<https://bit.ly/3fmxzs8>) лише частково висвітлюють питання організації самостійної роботи.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Організація освітнього процесу за дуальною формою освіти за ОП «Російська мова та переклад (для іноземців; мова навчання російська) / Русский язык и перевод» за першим (бакалаврським) рівнем не передбачена.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ОПП урахує сучасні вимоги до нового покоління іноземних фахівців із російської мови, вона спрямована на формування інтегрованих знань і вмінь у галузі русистики, лінгвокультурології, перекладознавства та методики викладання російської мови як іноземної. Структура й зміст ОП забезпечує належний рівень сформованості соціальних навичок здобувачів вищої освіти. Реалізація ОП передбачає високий рівень організації самостійної роботи за активної участі НПП та через використання матеріально-технічної бази Університету.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Відсутність практики постійного моніторингу самостійної роботи студентів ОП, щоб реалістично оцінити, який її обсяг у середньому потрібен здобувачеві для належного опанування кожної дисципліни. Неузгодженість програм практик, що входять до блоків вибіркової дисципліни, із загальноуніверситетськими нормативними документами. Відсутність баз практик за межами Університету. Рекомендуємо: активізувати пошук шляхів урізноманітнення варіантів формування індивідуальної освітньої траєкторії студентів-іноземців; – запровадити практику опитування студентів ОП для визначення фактичного обсягу їхньої самостійної роботи в навчальному навантаженні за дисциплінами ОП; – оновити «Положення про навчальні та виробничі практики студентів Інституту філології» (2006), ураховуючи особливості ОП «Російська мова та переклад (для іноземців; мова навчання російська) / Русский язык и перевод»; – узгодити програми практик, що входять до блоків вибіркової дисципліни, із загальноуніверситетськими нормативними документами; – розширити перелік баз практик для проходження фахово-виробничої практики (перекладацької), а також виробничих практик (педагогічної та перекладацької країнознавчої), інтегрувати в зміст педагогічної практики проведення здобувачами уроків російської мови.

Рівень відповідності Критерію 2.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Структура ОПП є чіткою та загалом узгодженою. Обсяг нормативних освітніх компонентів та їхня якість відповідають вимогам законодавства до першого бакалаврського рівня освіти та в сукупності дають змогу досягти заявлених цілей і ПРН. ОПП забезпечує можливість здобути необхідні компетентності, зокрема й soft skills, дотримано балансу у формуванні навантаження здобувачів, її структура загалом сприяє формуванню індивідуальних освітніх траєкторій студентів. Отже, освітня програма загалом відповідає визначеному критерію, а вищезазначені недоліки не є суттєвими й не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання. Виявлені недоліки ЗВО цілком спроможний усунути самостійно в межах реалізації процедур внутрішнього забезпечення якості.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання до ЗВО на ОП «Російська мова та переклад (для іноземців; мова навчання російська) / Русский язык и перевод» розміщені у відкритому доступі на сторінці Приймальної комісії КНУ імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/ByQYiaK>). Сторінка Інституту філології містить окремий розділ «Вступ для іноземців», де розміщені умови вступу на навчання іноземців та осіб без громадянства, що визначено Правилами прийому до Київського національного університету імені Тараса Шевченка у 2020 році, вимоги для абітурієнтів-іноземців, ОП для іноземців, які пропонує Інститут філології на поточний рік, англomовна й російськомовна версії правил прийому на навчання для іноземців (<https://philology.knu.ua/vstup-do-if/vstup-dlya-inozemtsiv/>). За докладнішою інформацією з питань прийому на навчання можна звертатися на сторінку Приймальної комісії КНУ імені Тараса Шевченка (<http://vstup.univ.kiev.ua/>). Під час підготовки до візиту ЕГ отримала Правила прийому до Київського національного університету імені Тараса Шевченка у 2016 році (<https://cutt.ly/dyMgmTO>). Порядок організації, діяльності та основні функції апеляційної комісії КНУ імені Тараса Шевченка, яка провадить свою роботу під час проведення вступних випробувань, а також порядок подання й розгляду апеляцій визначені «Положенням про Апеляційну комісію Київського національного університету імені Тараса Шевченка», що оприлюднений на сторінці Приймальної комісії Університету (<https://cutt.ly/zyQYyNq>). Правила прийому на ОП «Російська мова та переклад (для іноземців; мова навчання російська) / Русский язык и перевод» зрозумілі, доступні для потенційних вступників, прозорі, не містять дискримінаційних положень.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання до ЗВО на ОП «Російська мова та переклад (для іноземців; мова навчання російська) / Русский язык и перевод» враховують особливості самої програми. На навчання за ОП приймають іноземних громадян, які мають документи про повну загальну середню освіту. Конкурсний відбір має два етапи: вступне випробування з мови навчання (російської) та вступне випробування з фахової дисципліни. Програма вступних випробувань із російської мови, а також критерії оцінювання знань розроблені Підготовчим відділенням, затверджені головою Приймальної комісії (ректором) Університету та опубліковані на сайті підготовчого відділення й Приймальної комісії (<https://cutt.ly/QuNPRK8>). У разі, якщо вступники були слухачами Підготовчого відділення, успішно склали випускний екзамен й отримали сертифікат, за рішенням приймальної комісії вони можуть бути звільнені від вступного випробування з мови та надати сертифікат (<https://cutt.ly/ByQYiaK>). Програма вступного випробування з фаху розроблена кафедрою української та російської мов як іноземних, розглянута Вченою радою Інституту філології та затверджена головою Приймальної комісії (ректором) Університету. На сторінці Інституту філології розміщено програму вступного випробування з фаху ОС «Бакалавр» ОП «Російська мова та переклад (для іноземців; мова навчання російська)» (<https://cutt.ly/tyNPTXt>). Отже, правила прийому враховують особливості ОП.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, регулює «Порядок поновлення та переведення здобувачів вищої освіти (студентів, слухачів, курсантів) у КНУ імені Тараса Шевченка» (<https://cutt.ly/byQYwTI>) та «Порядок проведення в КНУ імені Тараса Шевченка атестації для визнання здобутих кваліфікацій, результатів навчання та періодів навчання в системі вищої освіти, здобутих на тимчасово окупованій території України після 20 лютого 2014 року» (<https://cutt.ly/5yN1gQw>). Результати попереднього навчання зараховують студентів за умови

відповідності результатів навчання освітніх компонентів (навчальних дисциплін, програм практик, курсових робіт), їхнього кредитного виміру й форм контролю освітньої програмі, на якій провадять навчання, за порядком, визначени 7.4.5, п. 11.3.2) (<https://cutt.ly/3yQE0yv>). Відомості про самооцінювання містять конкретні приклади практики застосування вказаних правил на ОП. Порядок організації програм академічної мобільності для учасників освітнього процесу Університету на території України чи поза її межами та учасників освітнього процесу вітчизняних / іноземних закладів вищої освіти / наукових установ регулює «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність Київського національного університету імені Тараса Шевченка» (<https://cutt.ly/QuE5zgc>), розміщене на сторінці Відділу академічної мобільності КНУ імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/iyE5QVe>); також у ЗВО визначено стратегію міжнародного співробітництва (<https://cutt.ly/gyVgfJ6>). Визнання результатів навчання в межах академічного співробітництва з ЗВО-партнерами провадять з використанням європейської системи трансферу та накопичення кредитів ECTS або із залученням системи оцінювання навчальних досягнень студентів, ухваленої в країні закладу-партнера, якщо в ній не застосовують ECTS. Приклади реалізації права на академічну мобільність на ОП «Російська мова та переклад (для іноземців; мова навчання російська) / Русский язык и перевод» відсутні.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Як було зазначено у відомостях про самооцінювання й підтверджено під час онлайн зустрічей з адміністрацією і з НПП, КНУ імені Тараса Шевченка не провадить визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на ОП «Російська мова та переклад (для іноземців; мова навчання російська) / Русский язык и перевод» є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, певною мірою враховують особливості самої програми. Підтверджено приклади перезарахування результатів навчання, здобутих в інших закладах вищої освіти, під час переведення студентів на ОП «Російська мова та переклад (для іноземців; мова навчання російська) / Русский язык и перевод».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Відсутність практики участі здобувачів ОП у програмах академічної мобільності. Відсутність чітких і зрозумілих правил визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Рекомендуємо заохочувати здобувачів вищої освіти до реалізації права на академічну мобільність; розглянути можливість визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому на навчання за ОП, а також правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти в межах академічної мобільності, є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень і враховують особливості самої ОП. ОП загалом відповідає визначеному критерію, зазначені вище недоліки не є суттєвими й не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Очна форма навчання є єдиною формою здобуття освітнього ступеня бакалавр за акредитованою ОП. Під час карантину здобувачі та НПП опановують дистанційне навчання, зокрема різноманітні електронні платформи – Zoom, Google Classroom та інші, кожна з яких виконує певну функцію: проведення відеолекцій, оприлюднення матеріалів тощо. Форми освітнього процесу регламентує «Положення про організацію освітнього процесу» (<https://cutt.ly/зуQEОув>). Згідно з цим документом освітній процес відбувається за такими формами: навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка та контрольні заходи. Серед методів навчання, використовуваних під час реалізації ОП, зазначено лекції та практичні заняття. Викладачі можуть обирати зміст, методи, форми своєї навчальної, методичної та наукової роботи відповідно до принципів академічної свободи. Отже, форми та методи навчання загалом відповідають вимогам студентоцентрованого підходу, принципам академічної свободи, дають змогу досягти цілей та програмних результатів навчання. Створено достатні умови для саморозвитку, самоорганізації та самореалізації особистості як у професійній, так й у творчій діяльності.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

На сайті Інституту оприлюднено перелік навчальних курсів, кожен із них супроводжує коротка анотація стосовно цілей, змісту та програмних результатів навчання. Деякі курси, опис яких розташований на сторінках Інституту філології, супроводжують додані навчальні програми. Здобувачі розповіли, що вони знають, де шукати цю інформацію, а також підтвердили, що на початку кожного семестру, на першому занятті, викладачі в усній формі ознайомлюють із порядком та критеріями оцінювання. Перешкод для отримання згадуваної інформації немає, вона вичерпна, доступна та зрозуміла.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Під час зустрічей із НПП та здобувачами підтверджено, що вони беруть участь у різноманітних конференціях, які проводить ЗВО: адміністрація відзначила, що однаково ставиться до українських та іноземних студентів. Здобувачі під час зустрічі повідомили, що вони можуть обирати тему курсової роботи відповідно до своїх схильностей та інтересів, це зазначено і в «Положенні про організацію освітнього процесу» (<https://cutt.ly/зуQEОув>), що сприяє їхній академічній свободі.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Під час ознайомлення з відомостями про самооцінювання, а також у процесі спілкування з викладачами під час експертизи встановлено, що НПП активно провадять наукову роботу, публікують результати своїх досліджень у фахових зарубіжних і національних виданнях (зокрема й зареєстрованих у наукометричних базах даних Scopus та Web of Science), беруть участь у науково-практичних конференціях, а також є організаторами міжнародних та всеукраїнських конференцій на базі свого ЗВО, долучаються до реалізації національних та міжнародних проектів. Зміст освітніх компонентів, викладання яких забезпечує кафедра української та російської мов як іноземних, систематично оновлюють з огляду на сучасні вимоги до викладання. Обговорення зафіксовані в протоколах засідання кафедри (ЕГ для ознайомлення надано низку протоколів, де зафіксовано обговорення пропозицій щодо вдосконалення змісту окремих ОК, у силабусах відповідних дисциплін можна простежити внесені зміни). Однак не підтверджено факти систематичного оновлення дисциплін циклу гуманітарної підготовки або ж пристосування змісту цих дисциплін до особливостей ОПП. Отже, загалом можна стверджувати, що колектив кафедри уважно ставиться до своєчасного оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень, зокрема й власних розвідок. Водночас розробникам ОПП варто ретельніше ставитися до внутрішнього моніторингу якості змісту всіх ОК, зокрема й циклу гуманітарної підготовки, аби стимулювати їх своєчасне оновлення та пристосування до особливостей ОПП.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Усі викладачі кафедри неодноразово проходили стажування за кордоном. Цю інформацію підтверджено під час зустрічей із викладачами та начно продемонстрованими сертифікатами й запрошеннями: С. Дерба (Любляна, Словенія) (<https://cutt.ly/уу6WTnw>), О. Клімкіна (Стамбул, Туреччина) (<https://cutt.ly/Ау6WH1C>), Г. Швець (Молдова, Белць) (<https://cutt.ly/Ру6WNDz>), Мінськ-Вільнюс (<https://cutt.ly/Бу6W4sq>), Вроцлав (<https://cutt.ly/7у6ЕеXW>), Білосток (<https://cutt.ly/ру6Egfv>), О. Самусенко (Флоренція, Італія) (<https://cutt.ly/qu6EcdY>), Барселона, Іспанія (<https://cutt.ly/8у6EWNw>) та ін., надані під час підготовки до експертизи. Інститут філології співпрацює з Міністерством закордонних справ України й іншими закордонними

освітніми установами (<https://cutt.ly/dy9HrqqX>). ЕГ робить висновок про загальну відповідність ОП вимогам підкритерію 4.5.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

1. Навчання й викладання на ОПП відповідає принципам академічної свободи і проваджене з урахуванням контексту дисциплін. Комплексне застосування визначених методів навчання відповідає студентоцентрованому підходу та дає змогу забезпечити досягнення ПРН. 2. Реалізація ОПП передбачає налагодження зворотного зв'язку зі студентами, які можуть впливати на добір навчальних матеріалів, тематику для індивідуальних, групових завдань та власних досліджень. Центр моніторингу КНУ систематично проводить опитування студентів щодо якості навчання й викладання. 3. Учасникам освітнього процесу у формі силабусів надано доступну і зрозумілу інформацію щодо цілей, змісту навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів. Силабуси розміщені у вільному доступі на сайті Інституту. 4. ЗВО повноцінно забезпечує поєднання навчання й досліджень під час реалізації ОПП, що відповідає цілям ОПП та дає змогу студентам отримати вагоме підґрунтя для можливої наукової діяльності в майбутньому. 5. Реалізація ОПП цілком відповідає інституційній політиці інтернаціоналізації, передбачає налагодження тісної співпраці із закордонними ЗВО, підтверджено активну участь викладачів та студентів у програмах академічної мобільності, міжнародних дослідницьких проектах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

В контексті Критерію 4 можемо відзначити такі слабкі сторони: Здобувачі вищої освіти не виявляють активності в аспекті академічної мобільності. Рекомендуємо: активізувати й заохотити іноземних здобувачів брати участь у програмах міжнародного обміну. Не було підтверджено фактів систематичного оновлення дисциплін циклу гуманітарної підготовки або ж пристосування змісту цих дисциплін до особливостей ОП. Рекомендуємо: переглянути й оновити дисципліни циклу гуманітарної підготовки, привести їх у відповідність до особливостей ОП.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Отже, застосовані форми і методи навчання вможливають досягнення ПРН як загалом, так і під час карантинного обмеження зокрема. Учасників освітнього процесу ознайомлюють з інформацією щодо цілей і результатів навчання, а також з описом навчальних дисциплін, відбувається активне поєднання навчання й досліджень через залучення до різноманітних наукових заходів. Попри це, відсутність активності здобувачів у контексті академічної мобільності, несистематичне оновлення деяких дисциплін є недоліками, які, однак, не суттєві й загалом не впливають на якість освітнього процесу, навчання й викладання за освітньою програмою, що відповідає більшості вимог критерію 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Відомості про самооцінювання, робочі програми навчальних дисциплін, результати опитування фокус-груп здобувачів вищої освіти засвідчують, що контрольні заходи та критерії їх оцінювання є валідними й регламентованими «Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (<https://cutt.ly/3yQE0yv>), а також «Положенням про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (<https://cutt.ly/DyNPHgo>). Основними засадами політики оцінювання є принципи об'єктивності, систематичності та системності, плановості, відкритості, прозорості, урахування індивідуальних можливостей студентів. Ознайомлення здобувачів із критеріями оцінювання відбувається на першому занятті з кожної дисципліни в усній формі. На сайті Інституту філології розміщено у відкритому доступі інформацію щодо системи оцінювання у вигляді шкали оцінювання (<https://cutt.ly/UyQOpTG>). Інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання міститься в робочих програмах до кожної навчальної

дисципліни. Форми контрольних заходів спрямовані на визначення сформованості ПРН за кожним ОК програми. У робочих програмах зазначено форму підсумкового контролю за дисципліною (залік, диференційований залік, іспит). За результатами опитування фокус-групи здобувачів вищої освіти встановлено, що їм відомо про терміни складання заліків та іспитів відповідно до графіку навчального процесу (<https://cutt.ly/yyNPJqJ>) та графіку проведення заліково-екзаменаційної сесії, розміщеному на сайті Інституту філології (<https://cutt.ly/DyNPJPE>). Також вони ознайомлені з основними положеннями «Тимчасового порядку проведення заліково-екзаменаційної сесії та підсумкової атестації з використанням технологій дистанційного навчання у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (<https://cutt.ly/CyNPKne>). Отже, ЕГ стверджує про відповідність цього підкритерію вимогам 5 критерію загалом.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Атестація здобувачів вищої освіти за ОП відповідає вимогам Стандарту, її проводять у формі підсумкового іспиту з російської мови та перекладу. Іспит відбувається в усно-письмовій формі й передбачає відповіді на теоретичні питання з лексикології, словотвору, морфології й синтаксису сучасної російської мови та виконання перекладу з рідної мови на російську. Під час іспиту оцінюють рівень досягнення випускниками результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою. ОП передбачає ще одну форму атестації – захист кваліфікаційної роботи бакалавра. Наявність додаткової форми атестації зумовлена вимогами щодо присвоєння професійної кваліфікації (учитель загальноосвітнього навчального закладу або фахівець (переклад)). Атестацію здобувачів вищої освіти провадять відповідно до «Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (<https://cutt.ly/jyNPLtV>). На сайті Інституту філології оприлюднені Вимоги до написання навчально-наукових і кваліфікаційних робіт (<https://cutt.ly/PyNPo9B>).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів чіткі, зрозумілі (прописані у відповідних положеннях і робочих програмах) та доступні для всіх учасників освітнього процесу. Форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін зумовлені формами навчальної діяльності та передбаченими ОП результатами навчання. Різноманітність форм контролю (експрес-опитування, груповий проєкт, реферат, усна відповідь, виконання письмової роботи, дискусія тощо) сприяє самореалізації здобувачів, ураховує їхні індивідуальні можливості. Об'єктивність оцінювання забезпечують рівні умови (форма проведення контролю та його тривалість, місце проведення, вичерпний перелік дозволених допоміжних засобів, зміст та кількість питань в екзаменаційному білеті), провадженням підсумкового контролю у формі іспиту двома викладачами, чіткими та достовірними записами процедур і рішень з оцінювання. Головою екзаменаційної комісії під час підсумкового іспиту з російської мови та перекладу і захисту кваліфікаційної роботи бакалавра є фахівець, який не викладає в Університеті. Публічний захист кваліфікаційної роботи відбувається у формі презентації. Студенти мають відкритий доступ до графіків контрольних заходів (на сайті Інституту філології) (<https://cutt.ly/DyNPJPE>). Процедури оскарження результатів контрольних заходів та їх повторного проходження регламентовані «Положенням про організацію освітнього процесу у КНУ імені Тараса Шевченка» та «Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії у КНУ імені Тараса Шевченка». Для розв'язання конфліктних ситуацій у КНУ імені Тараса Шевченка діє Постійна комісія вченої ради з питань етики, яка керується «Порядком вирішення конфліктних ситуацій у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (<https://cutt.ly/7yQRNDY>). Під час інтерв'ю ЕГ встановила, що здобувачі обізнані з порядком оскарження результатів контрольних заходів, їх повторного проходження. За час існування ОПНІ випадків оскарження результатів оцінювання, сумнівів в об'єктивності екзаменаторів, незгоди з результатами захисту курсової роботи, практики або кваліфікаційної роботи, що потребувало б застосування відповідних процедур для врегулювання конфлікту інтересів, не зафіксовано.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності регулюють «Етичний кодекс університетської спільноти Київського національного університету імені Тараса Шевченка» (<https://cutt.ly/gyNP6SK>), «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка», «Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагиату у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (<https://cutt.ly/lyNP64n>), Наказ від 06.02.2020 № 84-32 «Про запровадження Системи виявлення та запобігання академічного плагиату» (<https://cutt.ly/VyMUFVl>), які є складовою системи

внутрішнього забезпечення якості вищої освіти Університету, освітньої і наукової діяльності Університету в цілому. Під час зустрічей із адміністрацією, науково-педагогічними працівниками, здобувачами вищої освіти знайшли підтвердження тези, зазначені у самоаналізі, що у КНУ імені Тараса Шевченка питання академічної доброчесності, неприпустимості порушення етичних принципів і норм членами університетської спільноти є предметом постійного обговорення. Ведеться робота щодо роз'яснення принципів академічної доброчесності, їх популяризації та імплементації в університетську культуру через спрямовану систему заходів: методичні рекомендації щодо написання курсових і кваліфікаційних робіт, бесіди викладачів зі студентами, під час викладання окремих тем низки дисциплін. У форматі онлайн зустрічі представники студентського самоврядування Університету та Інституту філології підтвердили, що вони активно долучаються до заходів, спрямованих на популяризацію і імплементацію принципів академічної доброчесності, через соціальні мережі. Відомості самооцінювання містять інформацію про виявлення випадків академічної недоброчесності серед студентів ОП переважно на першому курсі (списування, підказки, намагання здати чужу роботу замість своєї). Узагальнені результати щорічного університетського моніторингу UNiDOS частково підтверджують ці дані, наводячи статистику в цілому по Університету (<https://cutt.ly/UyNAerj>). Безкомпромісна реакція викладачів на такі порушення (незарахування оцінки за роботу, вимога перескладання) ще раз доводить дієвість принципів академічної доброчесності, якими керується ЗВО. На підставі договору із компанією «Антиплагіат» Університет використовує програмний продукт – сервіс пошуку ознак плагіату Unichек. У форматі онлайн інтерв'ю студенти підтвердили, що вони ознайомлені з процедурою перевірки кваліфікаційних робіт, видами санкцій за порушення академічної доброчесності. Технологічні рішення, що їх використовує ЗВО з метою запобігання та протидії проявам академічної недоброчесності, є ефективними і дієвими.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Серед сильних сторін та позитивних практик можемо відзначити наступні: Багаторівнева система контролю якості знань студентів, яка має на меті підвищення об'єктивності оцінювання знань, мотивацію студентів до систематичної активної роботи, відкритість контролю, запобігання проявам академічної недоброчесності. Консультації відповідальної особи Інституту філології з питань забезпечення діяльності платформи Unichек (для іноземців) – заступника директора з міжнародних зв'язків К.А.Білик та відповідальної особи кафедри української та російської мов як іноземних Інституту філології з питань забезпечення діяльності платформи Unichек – доц. Н.О.Кушнір. Чіткі схеми формування оцінки і вагові коефіцієнти форм контролю із зазначенням результатів навчання, що оцінюються, наведені у робочих програмах навчальних дисциплін.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

В контексті критерію 5 можемо відзначити наступні слабкі сторони: Відсутність на сайті Інституту філології інформації щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих навчальних дисциплін. Рекомендуємо: забезпечити оприлюднення на сайті Інституту філології всю необхідну для ознайомлення стейкхолдерів інформацію; Відсутність практики опитування студентів ОП щодо зрозумілості критеріїв оцінювання. Рекомендуємо: запровадити таку практику, особливо враховуючи специфіку контингенту даної ОП.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Основні вимоги Критерію 5 дотримано: форма державної атестації відповідає Стандарту вищої освіти, форми, методи, правила проведення контрольних заходів є чіткими, зрозумілими, доступними, повідомляються здобувачам на першому занятті з дисципліни. Здобувачі та викладачі є свідомими стосовно правил академічної доброчесності та етичного кодексу. З огляду на незначні недоліки в контексті критерію 5 можемо визначити рівень відповідності Критерію як В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

На кафедрі української та російської мов як іноземних працює 34 науково-педагогічних працівники, з них 23 кандидати філологічних наук (17 доцентів), 16 асистентів і 1 старший викладач. Всі викладачі провадять активну наукову діяльність, публікують свої дослідження у фахових журналах та таких, що індексуються наукометричними базами, про що свідчить таблиця 2 в відомостях про самооцінювання, а також інформація на особистих сторінках викладачів на сторінці кафедри української та російської мов як іноземних. ЕГ також отримала витяг з штатного розпису Інституту філології: <https://cutt.ly/Ky3bVjI> Відповідно можемо зробити висновок про те, що академічна та професійна кваліфікація викладачів загалом забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного відбору викладачів регулює «Порядок проведення конкурсного відбору...» <https://cutt.ly/JyI9VNv> а також «Положення про порядок заміщення вакантних посад» <https://cutt.ly/7yI96Ze>. За умовами конкурсного відбору претендент на заміщення вакантної посади НПП повинен мати відповідну кваліфікацію, науково-методичний доробок, досвід роботи за фахом в Україні та за її межами, прочитати відкриту лекцію чи практичне заняття за участі НПП кафедри, залежно від посади, на яку він претендує. Після рекомендації кафедри і обговорення на Вченій раді університету (інституту) відбувається таємне голосування. Претендент вважається обраним, якщо за нього проголосувало більше половини від присутніх на засіданні Вченої ради університету (інституту). Аналіз засвідчив, що процедури конкурсного добору викладачів є прозорими та дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму претендентів як за рахунок їх відповідності академічній кваліфікації за дисциплінами ОП, так і за рахунок наявності необхідної кількості наукових і навчально-методичних публікацій за профілем кафедри, необхідного досвіду та їх готовності втілювати місію університету в життя. Отже, можемо відзначити відповідність ОП вимогам цього підкритерію.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

В ЗВО розроблено Проект положення про ради роботодавців у КНУ імені Тараса Шевченка <https://cutt.ly/YyQYzRx> Метою діяльності Ради є формування та збереження ефективних зв'язків Університету з роботодавцями для покращення якості освітніх послуг; пошук шляхів оптимальної співпраці між університетом та роботодавцями з питань проведення профорієнтаційної роботи, підготовки фахівців за всіма акредитованими спеціальностями, працевлаштування, підвищення кваліфікації та стажування. Серед завдань Ради зазначено, зокрема, внесення рекомендацій під час розроблення та/або зміни освітніх програм із урахуванням актуальних тенденцій ринку праці та потреб роботодавців; сприяння проходженню навчальних і виробничих практик та працевлаштуванню випускників університету на підприємствах, в організаціях, установах. Проект Положення розміщено на сторінці Сектору працевлаштування КНУ, який активно співпрацює з роботодавцями <http://job.univ.kiev.ua/> Як зазначено у відомостях про самооцінювання, здобувачі можуть спілкуватися з роботодавцями під час проведення днів кар'єри та ярмарок вакансій. Безпосередньо до освітнього процесу, в рамках якого реалізується конкретна ОП, роботодавці не долучаються, тим не менш, на зустрічі з ними було з'ясовано, що вони мають низку побажань, а також що вони високо оцінюють навички випускників кафедри. Таким чином, можемо відзначити загалом відповідність ОП підкритерію 6.3.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Як відзначено в відомостях про самооцінювання, за консультаціями, порадами та навчально-методичним забезпеченням викладачі кафедри звертаються до експертів, наприклад, до науково-педагогічних працівників мовних центрів Інституту філології, зокрема до Центру китайської літератури та викладання китайської мови, Інституту Конфуція, Центру корейської мови, Турецького центру досліджень та інформації та ін. Більш активне долучення до аудиторних занять професіоналів-практиків (окрім висококваліфікованих викладачів кафедри), експертів галузі та представників роботодавців залишається у перспективі.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

У ЗВО існує власна система професійного розвитку викладачів, також налагоджена співпраця з іншими українськими та європейськими ЗВО. Програми підвищення кваліфікації/стажування відповідають змісту навчальних дисциплін, котрі викладають НПП. ЕГ констатує результативність цієї системи. На основі аналізу відомостей СО, додаткових документів та усного спілкування можна зробити висновок, що більшість НПП цієї ОП проходить стажування за кордоном по кілька разів протягом 5 років. Викладачі ОП відзначили позитивні сторони такої співпраці, вдосконалення професійних знань та вмінь. НПП також активно публікуються у фахових виданнях

України, беруть участь в Міжнародних науково-практичних конференціях, що впливає на зростання їх наукового потенціалу. У відомостях про самооцінювання зазначено, що доценти кафедри регулярно працюють за кордоном, зокрема, в Кавказькому університеті (м. Карс, Туреччина). Також в КНУ існує відділ академічної мобільності, і представниця його - К. Білик - зазначила, що викладачі беруть активну участь в міжнародних програмах. Це підтверджується і сертифікатами та запрошеннями викладачів, що були надані для ознайомлення гарантом. Матеріальне заохочення визначається Положенням про преміювання за результатами наукової діяльності: <https://cutt.ly/gYI92Ir> ЗВО загалом і Інститут філології зокрема співпрацюють з низкою закордонних університетів: <https://cutt.ly/1y36dBN> Таким чином, можна говорити про відповідність даного підкритерію критерію 6.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Як відзначено у відомостях самооцінювання та було підтверджено під час онлайн візиту, автономія ЗВО регулюється законодавством і Статутом. Розвиток викладацької майстерності стимулюється матеріальними та моральними формами заохочення, що регламентуються розпорядженням про створення комісії з матеріального заохочення: <https://cutt.ly/QuY9EhJ> Також у відомостях відзначено, що Університет сприяє розвитку викладацької майстерності шляхом організації технічних та методичних тренінгів, зокрема у січні 2020 р. був проведений Smart Learning Suite, до якого долучилися й викладачі кафедри, які працюють за ОП (на тренінгу НПП ознайомилися з правилами користування смарт-дошками). Ця інформація була підтверджена на зустрічі з НПП і з адміністрацією. Отже, можемо зробити висновок про загалом відповідність ОП підкритерію 6.6.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

В контексті критерію 6 можна виокремити такі позитивні практики: Високий рівень академічної та професійної кваліфікації викладачів, залучених до реалізації ОП. Високий рівень академічної та професійної мобільності НПП, участь в різноманітних міжнародних проектах, семінарах і програмах, в тому числі - стипендіальних, участь в міжнародних науково-практичних конференціях, публікації в наукометричних і фахових журналах. Сприяння професійному розвитку викладачів як через власні довгострокові та короткострокові програми підвищення кваліфікації, так і у співпраці з міжнародними організаціями через програми стажування та підвищення кваліфікації. Стимулювання розвитку викладацької майстерності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Серед слабких сторін зазначимо наступні: Відсутність активного залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців. Рекомендуємо активізувати роботу в даному напрямку, розширити коло осіб, долучених до організації освітнього процесу за цією ОП. Відсутність активного залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу. Рекомендуємо налагодити зв'язок із потенційними роботодавцями в Україні, налагодити зворотній зв'язок від роботодавців за кордоном, до яких повертаються випускники цієї ОП. Більш тісно співпрацювати з Радою роботодавців та Сектором працевлаштування КНУ.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Професійна та академічна кваліфікація викладачів відповідає цілям ОП та дозволяє досягти цілей програми та ПРН, конкурсний добір викладачів є прозорим. Підтримується професійний розвиток викладачів. Налагоджена співпраця з вітчизняними і закордонними ЗВО в межах програм академічної мобільності. Серед недоліків - відсутність активного залучення до освітнього процесу та аудиторних занять зовнішніх стейкхолдерів, що пояснюється специфікою ОП. Зазначені зауваження не є суттєвими, а недоліки загалом не впливають на якість освітнього процесу, тому відзначаємо рівень відповідності критерію як В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час онлайн візиту ЕГ пересвідчилася в тому, що загалом фінансові та матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечує досягнення визначених ПРН та цілей навчання. Навчання іноземців відбувається в навчальному корпусі за адресою б-р Шевченка, 14. ЕГ отримала доступ до відео з "віртуальною екскурсією" університетом та Інститутом філології. В ІФ наявні лінгафонні кабінети і фонолабораторія - ці дані були підтверджені на відео і під час зустрічей. Тим не менш, було з'ясовано, що в навчальному процесі ці приміщення не використовуються, хоча здобувачі мають до них доступ. ЕГ отримали положення про навчальну лабораторію експериментальної фонетики <https://cutt.ly/fyMgD3l>. На сайті ІФ немає опублікованих положень про окремі лабораторії - лише загальний приклад положення про навч. лабораторії <https://cutt.ly/ryVgw8V>. В ЗВО функціонує Міжфакультетський Лінгвістичний навчальний музей, кожний розділ експозиції присвячений окремій галузі мовознавства, що дає змогу студентам швидко ознайомитися з особливостями різних мовних груп. В ЗВО є можливість користуватися фізичними та електронними фондами бібліотеки М. Максимовича - керівник бібліотеки О. Сербін був присутній на зустрічі й підтвердив, що здобувачі користуються її послугами. Наразі в електронному каталозі 1574967 записів, а як відзначено на сайті НБ, фізично наявні 3,5 млн примірників. На зустрічі зі студентами було з'ясовано, що певні рідкісні видання є недоступними, але дисципліни ОП забезпечені підручниками і посібниками. На кафедрі є своя бібліотека, яка поповнюється під час співробітництва з різними іншими закладами та особами, а також, більшою мірою, з навчально-методичних матеріалів, опублікованих членами кафедри. НПП відзначили, що ЗВО дає змогу скласти списки необхідної літератури для закупівлі. В Інституті Філології є смарт-дошки, і НПП були ознайомлені із правилами користування ними та застосування в навчальному процесі. Під час дистанційного навчання були використані електронні платформи. Отримані результати анонімного опитування <https://cutt.ly/myMgFMD> <https://cutt.ly/hyMgGFL> показали, що 94% студентів-іноземців задоволені дистанційним навчанням. Але їх текстові коментарі виявили низку недоліків у системі: відсутність єдиних вимог, відсутність інформ. системи з адресами студентів та викладачів, збільшення навантаження. Серед переваг - економія часу на дорогу. Здобувачі на цій ОП проживають в двох гуртожитках - 12 і 13, більшою мірою компактно. Поселенням іноземців до гуртожитків опікується студентська рада студмістечка - це було підтверджено під час зустрічі з представниками студентського самоврядування. Загалом студенти відзначили, що проживання є комфортним, хоча дехто зі здобувачів скористався нагодою і став проживати в орендованій квартирі. Здобувачі можуть користуватися послугами їдальні, спортивного комплексу, Університетської клініки. Загалом можемо говорити про відповідність ОП вимогам підкритерію 7.1.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

За результатами дистанційної експертизи та опитувань стейкхолдерів було встановлено достовірність поданої у відомостях про самооцінювання інформації щодо вільного та безкоштовного доступу викладачів та здобувачів вищої освіти до освітніх ресурсів. Усі викладачі та здобувачі вищої освіти мають безоплатний доступ до мережі Інтернет (безкоштовний доступ до мережі wi-fi забезпечений у всіх навчальних приміщеннях, де здійснюється реалізація даної програми), до ресурсів навчальної та наукової бібліотек, у тому числі електронних, навчальної літератури на кафедрі. Зокрема, вони можуть дистанційно користуватися бібліотечними інформаційними послугами, доступом до наукометричних баз даних тощо. В Інституті Філології є простора і світла читальна зала з великою кількістю місць, якою можуть скористатися здобувачі під час самостійної роботи. У кожного здобувача є корпоративна пошта і безоплатний доступ до електронного кабінету в системі "Тритон". На жаль, під час демонстрації цієї системи ЕГ не змогла побачити профіль "віртуального студента", проте пересвідчилася, що в Інституті діє електронна система документообігу та діловодства. У відомостях самооцінювання відзначено, що здобувачі є активними учасниками наукової та творчої діяльності, що проводиться в межах ЗВО та студмістечка. Ця інформація була певною мірою підтверджена під час зустрічей зі стейкхолдерами. Таким чином, ЕГ може відзначити, що ЗВО справді забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів до інфраструктури та ресурсів, необхідних для навчання та викладання в межах даної ОП.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Під час дистанційної експертизи було встановлено, що освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів. В ЗВО функціонує Університетська клініка (сторінка <https://cutt.ly/PyE5tKw>). Під час зустрічі з представниками сервісних підрозділів був присутній керівник Клініки, який зауважив, що іноземні студенти часто звертаються для вирішення термінових, гострих проблем зі здоров'ям. Взаємовідносини здобувачів з викладачами, як було спостережено під час виїзної експертизи, лояльні, згідно з інформацією, отриманою від здобувачів, вони можуть звернутися за порадою, до їх думки дослухаються - на цьому особливо було акцентовано увагу під час бесіди зі здобувачами, які дуже високо оцінювали ставлення викладачів до них. Здобувачі-іноземці можуть брати участь в наукових гуртках та творчих об'єднаннях, що функціонують в межах ЗВО загалом та в Інституті Філології зокрема. Під час обговорення матеріально-технічної бази гарант ОП підтвердила, що кафедра і аудиторії забезпечені вогнегасниками. На жаль, на зустрічі з сервісними підрозділами не був присутній представник адміністративно-господарської частини. На сайті ЗВО в 2019 році була оприлюднена новина, що в 7 гуртожитку проводилося

навчальне “гасіння пожежі” та евакуація студентів. Рекомендуємо проводити такі заходи частіше. В ЗВО функціонує психологічна служба, до якої можна звернутися за консультацією. Представник служби під час зустрічі відзначила, що ця служба була сформована лише рік тому, наразі в ній працює всього 6 осіб, але вони докладають максимум зусиль і ведуть канали в соціальних мережах. Їх послугами можуть скористатися як здобувачі, так і НПП. Дуже сподіваємося, що з часом представників цієї служби стане більше, враховуючи велику кількість здобувачів у ЗВО. Наразі існує сторінка на фейсбуці <https://cutt.ly/суMYQeq>, сторінки на сайті немає. Рекомендуємо дублювати інформацію на сайті ЗВО для більш легкої доступності для сторонніх стейкхолдерів. На поверсі встановлено відеонагляд, що сприяє підвищенню безпечності середовища - про це зазначено в відомостях і було підтверджено під час зустрічі зі студентським самоврядуванням. Здобувачі відзначають, що конфлікти трапляються дуже рідко, і в випадку проблеми вони знають, до кого звернутися - до адміністрації інституту або до представників самоврядування. Отже, загалом можемо відзначити безпечність освітнього середовища і те, що воно цілком задовольняє інтереси і потреби здобувачів.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час дистанційної експертизи було виявлено достатній рівень освітньої, організаційної, інформаційної та консультативної підтримки здобувачів. Організаційна та інформаційна підтримка. Є електронний розклад на сайті, функціонує система “Triton”, де у здобувачів та викладачів є особистий кабінет, через який вони мають доступ до оцінок та до вибору вибіркового загальноуніверситетських дисциплін. В період вимушеного дистанційного навчання викладачі, здобувачі, органи студ. самоврядування активно підтримують зв'язок за допомогою інших платформ: Google Classroom, Zoom, Skype та різноманітних месенджерів: Telegram, Viber. Соціальна підтримка. Функціонує студ. уряд (студрада) і профком. Ці два органи переважним чином співпрацюють, наприклад, поселення у гуртожитки відбувається за згодою голів студради і профкому. Профком надає матеріальну допомогу та заохочення здобувачам вищої освіти. Цього року студентське самоврядування запровадило практику студентського кураторства (тьюторства): співпрацю старшокурсників (українських та іноземних) зі здобувачами молодших курсів. На поверхах в гуртожитках функціонують земляцтва. Під час виникнення питань або конфліктів зазвичай звертаються за допомогою до представників Підготовчого відділення, яке тісно співпрацює з кафедрою і супроводжує здобувачів протягом всіх чотирьох років навчання на ОП. Консультативна підтримка здійснюється через спілкування з адміністрацією, представниками студентського самоврядування та представниками Підготовчого відділення. Можемо відзначити, що ЗВО загалом забезпечує всі види підтримки здобувачів вищої освіти, що навчаються за цією ОП.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

У 2019 році було розроблено Концепцію розвитку інклюзивного навчання “Університет рівних можливостей” <https://cutt.ly/цуVRRMH>, не згадану в відомостях СО. На жаль, під час зустрічей з сервісними та структурними підрозділами, з адміністративним персоналом (зокрема з проректором Бугровим В. А., відповідальним за надання доступу до навчальних матеріалів), а також під час огляду матеріально-технічної бази ця концепція не згадувалася. На даній ОП не навчаються і, як зазначено у відомостях, ніколи не навчалися особи з особливими освітніми потребами. В корпусі, де реалізується ОП, є пандуси і спеціально облаштовані вбиральні, але відсутній ліфт. Як відзначила гарант ОП, це питання знаходиться в процесі вирішення, але ускладнюється особливостями архітектури будови. Загалом ЗВО забезпечує достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В ЗВО розроблено Положення про порядок вирішення конфліктних ситуацій, про нього не згадується в звіті СО: <https://cutt.ly/7уQRNDY>, тим не менш, здобувачі свідомі того, що вони можуть зробити у випадку виникнення конфліктної ситуації - звернутися до викладача, до адміністрації, до представників студентського самоврядування. Також існує Етичний кодекс академічної спільноти <https://cutt.ly/ХуTLVvP> і Положення про Постійну комісію Вченої ради з питань етики, в завдання цієї комісії входить контроль за дотриманням правил етичного кодексу <http://senate.univ.kiev.ua/?p=1073> Протидії корупції на сайті ЗВО присвячений цілий розділ <https://cutt.ly/цуQIPR1>, де оприлюднено програму протидії корупції <https://cutt.ly/hyQISfs> Під час спілкування із фокус-групами було з'ясовано, що конфліктних ситуацій, пов'язаних з корупцією, дискримінацією або сексуальними домаганнями, не траплялося. Інші конфлікти вирішуються через адміністрацію. Таким чином, відзначаємо наявність чіткої і зрозумілої процедури вирішення конфліктних ситуацій.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильними сторонами вважаємо дигіталізацію навчання, існування системи дистанційного навчання, гарне матеріально-технічне забезпечення (наявність навчальних лабораторій, лінгафонного кабінету, комп'ютерних класів), електронну систему документообігу, можливість користуватися фондами наукової бібліотеки, наявність смарт-дошок та відеонагляду. Також до сильних сторін можемо уналежнити достатність аудиторного фонду і започатковану роботу Психологічної служби Університету, і те, що здобувачі чітко усвідомлюють, до кого вони можуть звернутися за допомогою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Серед слабких сторін відзначимо наступні: Не використовуються можливості наявного матеріально-технічного забезпечення: фонолабораторія, лінгафонний кабінет. Рекомендуємо розширити або доповнити перелік ОК, які б забезпечували можливість досягнення програмних результатів навчання для здобуття кваліфікації перекладача. Пожежна безпека на досить високому рівні, проте рідко проводяться навчальні евакуації. Рекомендуємо проводити навчальні евакуації частіше, а також опитувати здобувачів стосовно того, чи свідомі вони, де знаходяться засоби пожежогасіння, як ними користуватися, де пожежний вихід тощо. Робота Психологічної служби є надзвичайно корисною для підтримання морального здоров'я здобувачів та НПП, але наразі в ній працює всього 6 осіб. Рекомендуємо перекладати матеріали не тільки українською та англійською мовами, а ще й російською, яка є мовою навчання для іноземців на цій ОП. Також рекомендуємо за можливості розширити кадровий склад Психологічної служби. На сайті Інституту філології немає окремих положень про навчально-методичні лабораторії. Рекомендуємо розробити та оприлюднити такі нормативні матеріали.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Загалом вимоги критерію дотримано, під час ознайомлення з нормативними документами ЗВО та під час дистанційної експертизи було встановлено, що здобувачі і викладачі мають безоплатний доступ до інфраструктури, що необхідна для навчання і викладання. Налагоджена система консультаційної, організаційної, соціальної, освітньої та інформативної підтримки. Але є низка недоліків, зокрема: невикористання наявної матеріально-технічної бази повною мірою під час реалізації ОП. Висловлені недоліки не є суттєвими та загалом не впливають на якість освітньої програми. Вважаємо, що рівень відповідності ОП Критерію 7 можна оцінити як В

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Макет положення про систему забезпечення якості освіти <https://cutt.ly/jyQEVcS> було розроблено в 2019 році. У 2018 році був оприлюднений Тимчасовий порядок розгляду, розроблення і затвердження ОП <https://cutt.ly/WyQRwj>. До цього часу розробка освітніх програм регламентувалася Наказом ректора про запровадження в освітній та інформаційний процес форми опису освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми, структурних вимог до інформаційного пакету, форми робочої навчальної програми дисципліни і форми представлення інформації про кваліфікацію науково-педагогічних працівників (2017 р.) <https://cutt.ly/euQTrYs>, а в 2019 році було оприлюднено Наказ ректора про зміни до форми опису ОП <https://cutt.ly/syQEouo>. До 2018 р. існували тільки паспорти програм, паспорт конкретної ОП було надано гарантом <https://cutt.ly/5yMY1Mg>. Гарант ОП надала витяг із протоколу №3 Вченої ради Інституту філології від 20.10.2015 р. <https://cutt.ly/Sy8wzk4> та Протоколу №7 Вченої ради Інституту філології від 27.03.2018 <https://cutt.ly/ky8wgo>, на яких було затверджено опис ОП. На сторінці Навчально-методичного центру оприлюднено Методичний посібник з акредитації освітніх програм (за матеріалами проєкту QUAERE) <https://cutt.ly/6yQE5of>. Таким чином, можемо зробити висновок про загалом відповідність ОП вимогам підкритерію 8.1.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як

партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти через органи студентського самоврядування (Студентський сенат та профком) частково залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості та перегляду освітньої програми. Студенти формально беруть участь в обговоренні змін до освітньої програми на засіданнях випускових кафедр, висловлюючи власні пропозиції щодо вдосконалення ОП, періодично організовуються анонімні опитування здобувачів вищої освіти щодо задоволеності її якістю <https://cutt.ly/хуMUrhP>. Зокрема, гарант ОП надала витяг з Протоколу №9 від 12.03.2020 <https://cutt.ly/Ну6RZnx>, в якому відображено обговорення результатів опитування здобувачів стосовно якості ОП. Водночас, під час аналізу відомостей про самооцінювання, а також інтерв'ювання здобувачів освіти та представників студентського самоврядування групою експертів з'ясовано, що пропозиції студентів здебільшого враховуються лише в контексті вибору окремих форм і методів навчання. Ідентифіковані внаслідок проведення анонімних опитувань недоліки фактично не були передумовою внесення змін до ОП. Студенти-іноземці мало долучаються до забезпечення якості, проте в відомостях про самооцінювання було відзначено напрям на розширення цього впливу, що було підтверджено й під час зустрічі з представниками студентського самоврядування. Таким чином, можемо дійти висновку, що вимоги підкритерію 8.2. загалом дотримано.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час розгляду цього підкритерію необхідно враховувати специфіку ОП: переважна більшість випускників після отримання диплома повертаються в свою країну і працюють в тамтешніх закладах середньої освіти. Тому зв'язок із ними виявився ускладненим. Тим не менш, на зустрічі були присутні двоє роботодавців, з них одна особа по факту є постійним роботодавцем. Було відзначено високий рівень соціальних навичок випускників, а також те, що вони швидко й легко адаптуються під нові вимоги й нові умови роботи. Було порекомендовано додати освітній компонент з вивчення специфічної юридично-тендерної лексики. Експертній групі було також надано листа від посольства КНР, в якому відзначається високий рівень фахової підготовки випускників ОП "Російська мова та переклад (для іноземців; мова навчання російська) / Русский язык и перевод". <https://cutt.ly/гуMUtmP> В 2020 році було створено Малу асоціацію роботодавців та випускників Інституту філології (див. критерій 8.4), отже, можемо відзначити, що ЗВО працює над тим, щоб долучати роботодавців до процесу періодичного перегляду ОП, а отже, вимоги підкритерію 8.3. загалом дотримано.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Акредитація ОП "Російська мова та переклад (для іноземців; мова навчання російська) / Русский язык и перевод" є первинною, отже, випускників по цій ОП ще не було. Тим не менш, експертна група вважала за необхідне запросити на зустріч випускників випускової кафедри, які навчалися за магістерськими ОП або вчаться у аспірантурі, оскільки вважала за нагальне з'ясувати, чи долучають їх як стейкхолдерів до перегляду ОП, чи відслідковують їх кар'єрний шлях тощо. Отже, викладене нижче може слугувати джерелом інформації під час наступної акредитації ОП. Також отримана інформація є важливою в контексті загальної культури якості та внутрішнього забезпечення якості освіти в ЗВО. В Інституті Філології існує відділ зв'язків із громадськістю, який збирає думки випускників про ІФ. Також в 2020 році було засновано Малу асоціацію роботодавців та випускників Інституту філології <http://www.univ.kiev.ua/news/10857> Проте специфіка ОП визначає те, що кар'єрний шлях випускників відстежити складно - вони зазвичай повертаються до своїх рідних країн. На зустрічі з випускниками 2018 року було з'ясовано, що вони не знають, чи існує певна асоціація випускників в Інституті філології. Рекомендуємо налагодити зворотній зв'язок із випускниками наступних років, періодично проводити опитування, зустрічі з тими, хто залишився працювати в Україні, тощо. Можемо зробити висновок про загалом відповідність ОП вимогам підкритерію 8.4.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Оскільки система забезпечення якості вищої освіти в університеті, зокрема система ефективних процедур перегляду освітніх програм, перебуває на стадії формування, мусимо констатувати, що негайна реакція відбувається передусім на зовнішні чинники існування ОП. Перегляд програми відбувався передусім у зв'язку із приведенням її у відповідність до Методичних рекомендацій з розроблення освітніх програм (наказ МОН України від 29.03.2018 №206). Водночас, експертною групою було встановлено, що внутрішній моніторинг реалізації освітньої програми із залученням різних груп стейкхолдерів вже сьогодні набуває певної систематичності з урахуванням специфіки конкретної ОП. На рівні університету та Інституту філології систематично організовуються опитування здобувачів вищої освіти, із результатами яких можна було ознайомитись під час підготовки до візиту. Проведення опитувань серед студентів дозволило ідентифікувати низку недоліків та потреб у вдосконаленні ОП. Проектна група станом на сьогодні працює над формулюванням пропозицій щодо вдосконалення освітньої програми з урахуванням виявлених недоліків. Таким чином, ЕГ робить висновок про загалом відповідність ОП підкритерію 8.5.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація є первинною. Рекомендації і запити експертної групи під час підготовки до візиту та під час власне онлайн-візиту бралися до уваги і на них оперативно реагували - так, на сторінці Інституту філології було оприлюднено Положення про практики і вимоги до оформлення кваліфікаційних робіт.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Попри те, що нормативне врегулювання функціонування внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти потребує подальшого вдосконалення, експертною групою встановлено, що процедури і політики забезпечення якості належним чином сприймаються всіма членами академічної спільноти ЗВО. Свідченням цього передовсім була значна увага зовнішніх та внутрішніх стейкхолдерів освітнього процесу до процедур внутрішнього забезпечення якості на ОП, підтверджена під час зустрічей із групою експертів в рамках онлайн візиту. Проте під час ознайомлення з документами, зі сторінками сайту Університету та факультетів були виявлені ряд формальних і фактичних неточностей, пропусків, лакун, які не дають змоги відзначити рівень якості в ЗВО як взірцевий.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Серед сильних сторін освітньої програми виокремимо наступні. Загальноінституційна політика щодо розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм у ЗВО врегульована відповідними положеннями. Відповідні процедури та політики сприймаються як корисні та належні усіма членами академічної спільноти. Адміністрація закладу та розробники освітньої програми під час візиту експертної групи виявили позитивне ставлення до висловлених рекомендацій. Здійснювані на кафедрах і в інституті заходи дозволяють внести корективи в освітню програму, у підходах до оцінювання знань, а також удосконалення методів викладання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

В контексті Критерію 8 експертною групою було виявлено низку недоліків. Система забезпечення якості вищої освіти в університеті, зокрема система ефективних процедур перегляду освітніх програм, перебуває на стадії формування. Перегляд і вдосконалення освітньої програми здійснювався переважно як реакція на зовнішні чинники (поява нормативних документів МОН України). Рекомендуємо на інституційному рівні удосконалити систему моніторингу перегляду освітніх програм, врегулювавши процедуру врахування зауважень і пропозицій різних груп стейкхолдерів освітнього процесу. Зокрема, рекомендуємо активніше долучати до обговорення змін до ОП роботодавців, випускників і здобувачів вищої освіти, відслідковувати кар'єрний шлях випускників навіть за умови їх повернення до своєї країни.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Завдяки активному моніторингу і перегляду освітньої програми на ОП "Російська мова та переклад (для іноземців; мова навчання російська) / Русский язык и перевод" забезпечений досить високий рівень навчання і викладання. Академічний персонал і здобувачі загалом спрямовані на підвищення якості навчання. Проте перелічений ряд недоліків не дає змогу вважати виконання 8 критерію взірцевим або інноваційним. Тим не менш, недоліки не є суттєвими і не впливають на якість освіти в цілому, що дає змогу визначити рівень відповідності Критерію 8 як В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу у КНУ імені Т. Шевченка регулюються «Положенням про організацію освітнього процесу» (<https://cutt.ly/3yQE0yv>) «Правилами внутрішнього розпорядку КНУ імені Тараса Шевченка» (<https://cutt.ly/TyXHzco>). Забезпечення здобувачам вищої освіти формування індивідуальної освітньої траєкторії регулюється «Положенням про порядок забезпечення вільного вибору студентами навчальних дисциплін у КНУ імені Тараса Шевченка» <https://cutt.ly/guQTC7w>. Визнання та перезарахування результатів навчання, отриманих під час академічної мобільності, регулюються «Положенням про порядок організації академічної мобільності здобувачів вищої освіти у КНУ ім. Тараса Шевченка» <https://cutt.ly/QuE5zgc>, «Положенням про визнання та перезарахування результатів навчання учасників академічної мобільності у КНУ імені Тараса Шевченка» <https://cutt.ly/iuE5nuS>. Заохочення викладачів регулюється «Розпорядженням про створення документів з матеріального заохочення» <https://cutt.ly/QuI9EhJ> та «Положенням про стимулювання за результатами наукової діяльності» <https://cutt.ly/guI92Ir>. Діяльність Студентського самоврядування КНУ регламентується «Положенням про студентське самоврядування Київського національного університету імені Тараса Шевченка» від 2015 р. <https://cutt.ly/quVg2YT> Таким чином, у ЗВО розроблено комплекс установчих та регламентуючих документів, у яких визначено чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Усі документи є у вільному доступі на сайті ЗВО, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми. Однак ЕГ повинна відзначити, що виявляється складним віднайти всі необхідні документи в короткий термін - розгалужена структура підрозділів Університету і, як наслідок, розгалужена структура сайту являють собою складну систему, в якій непросто розібратися сторонній людині. Рекомендуємо винести всі найважливіші нормативно-правові документи, які стосуються загальної діяльності ЗВО, на одну сторінку в швидкому доступі з головної сторінки. Це полегшить доступ до інформації всім стейкхолдерам.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Оскільки ОП, що акредитується, була розроблена у 2016 році, то на той момент діяли інші вимоги до оприлюднення ОП. Перегляд та внесення змін у ОП на рівні зміни ОК відбувся в межах визначеної ЗВО процедури регулярного моніторингу, заслуховування пропозицій про зміни на Вченій раді Інституту філології та затвердженні їх на Вченій раді університету після погодження з навчально-методичною комісією. Наразі на офіційному веб-сайті ЗВО на сторінці Інституту філології оприлюднено точну та достовірну інформацію про проект освітньої програми в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) і суспільства. Адреса веб-сторінки: <https://cutt.ly/JyVjaFP>

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному веб-сайті ЗВО оприлюднено точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства. Адреса веб-сторінки: <https://cutt.ly/UyVjfnA>

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

У ЗВО визначені чіткі й зрозумілі правила і процедури, прописані в низці положень, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Необхідні документи є у відкритому доступі на сайті ЗВО. Зазначені правила й процедури послідовно дотримані під час реалізації ОП. На офіційному веб-сайті ЗВО оприлюднено точну й достовірну інформацію про освітню програму в обсязі, достатньому для інформування відповідних зацікавлених сторін (стейкхолдерів) та суспільства.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Основні нормативно-правові документи (Положення, Накази) розміщені на сторінках структурних підрозділів (вчена Рада, Навчально-методичний відділ, Центр забезпечення якості освіти тощо). Пошук необхідної інформації

дещо ускладнений: доводиться або користуватися пошуком по сайту, або шукати сторінки відповідних підрозділів, а на них – необхідні документи. Рекомендуємо оприлюднити всі базові нормативно-правові документи на одній сторінці, де їх було б легко відшукати будь-якому стейкхолдеру.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ЗВО визначив чіткі та зрозумілі процедури, які регулюють права й обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Усі документи є у вільному доступі. На сайті КНУ імені Тараса Шевченка доступна вся необхідна інформація щодо ОП та її складників за винятком робочих програм та силабусів кількох ОК. З огляду на виявлені незначні зауваження до прозорості та публічності, які загалом не впливають на якість ОП, рівень відповідності ОП Критерію 9 можна визначити як В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Підстави для відмови в акредитації, які пов'язані із невідповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми відсутні. Освітній процес за ОП не є удаваним (фіктивним). Інформація, факти та документи, наведені у відомостях про самооцінювання, є достовірними. Програма проведення акредитаційної експертизи із використанням технічних засобів відеозв'язку була погоджена й оприлюднена згідно із процедурою, передбаченою в нормативних документах Національного агентства. ЗВО забезпечив виконання програми проведення дистанційної експертизи. Гарантка ОП забезпечила присутність осіб, визначених у програмі для кожної зустрічі в погоджений час. На запит ЕГ було надано документи, відео з оглядом матеріально-технічного забезпечення та іншу інформацію, необхідну для проведення акредитаційної експертизи. Дистанційний акредитаційний візит проваджено за допомогою використання програми для проведення відеоконференцій ZOOM, вибір якої відбувся за попередньою згодою із ЗВО. У папку Національного агентства завантажені відео, на яких можна пересвідчитися, що майже всі запрошені згідно з програмою візиту учасники були присутні. Проте ЕГ відзначає, що рівень організації деяких зустрічей міг бути вищим за рахунок розширення представництва. Зокрема, фокус-група роботодавців була представлена лише двома особами. Під час інтерв'ю один зі стейкхолдерів – завідувач кафедри мов і літератур Близького та Середнього Сходу доц. О. В. Мазепова – повідомила, що випускник ОП працює на кафедрі викладачем перської мови, носієм якої він є, високо оцінила його соціальні навички. На думку ЕГ, це підтверджує тезу про широкі можливості працевлаштування випускників ОП, але не засвідчує роботу за фахом, здобутим під час навчання. ЕГ отримала лист від посольства КНР, на чому було кілька разів акцентовано увагу, проте не вважає це повноцінною заміною зустрічі з роботодавцями. Утім експерти розуміють особливості менталітету та складності, пов'язані з міжкультурною комунікацією

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Корновенко Лариса Віталіївна

Члени експертної групи

Нечипоренко Віолета Олександрівна

Бойко Ольга Олексіївна